

VARGA LÁSZLÓ

A TÖBBÉRTÉKŰSÉG BIZONYTALANSÁGA A HETVENES ÉVEKBEN

/Részlet/

[...]

Az ember önmeghatározásának, a világban elfoglalt helyének értékváltozásai jól mutatják azt a folyamatot, amely a hatvanas-hetvenes évtized magyar irodalmában lezajlott. Amíg a hatvanas évek végén az új írógeneráció a személyiség önállóságának jogát, az individualitást alapértéknek tekintette, amelynek megőrzéséért még a kirekesztettséget, a marginalizálódást is érdemes vállalni, addig a hetvenes években válságjelenség, értékprobléma lett az identitástudat. A válság kiváltó oka egyaránt lehet a magánélet, a közösségi szerep elvesztése vagy a létezés elkerülhetetlen következménye. Bereményi Géza 1976-ban megjelent, **Apám felkeresi anyját, a nagyanyámat** című novellájában az identitástudat zavarának oka a kiüresedett, kiábrándító emberi kapcsolatoknak a személyiséget romboló hatása. **Eörsi István** az 1975-ös **Egy beszélgetés**ben azt az utolsó pillanatot ragadja meg, amikor egy ember még kísérletet tehet saját létezése és alkotása értelmét megtalálni. A főszereplő, a haldokló filozófus a fogyatkozó szellemi erejét nem az élet megőrzésére, hanem a tárgyilagos leltározásra próbálja mozgósítani. [...]